ՀՊՏՀ ռեկտոր, տնտեսագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր Կորյուն Աթոյանի ելույթը խորհրդի նիստում

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Սույն հաշվետվությունը պարունակում է Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի 2012 թվականի աշխատանքի արդյունքները։

Հաշվետվությունում կատարվել է համալսարանի ձեռքբերումների և հատկապես թերությունների անաչառ վերլուծություն, բացահայտվել են հրատապ լուծում պահանջող հիմնախնդիրները։

1. Ուսումնամեթոդական աշխատանքներ

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանում շարունակվել է կրթության որակի բարձրացման, գիտահետազոտական աշխատանքների ակտիվացման, ներհանրապետական և արտաքին կապերի ընդլայնման ու խորացման ռազմավարությունը՝ գերխնդիր ունենալով պատրաստելու աշխատաշուկայում մրցունակ, բարձր որակավորման տնտեսագետ կադրեր՝ բակալավրիատի 17 մասնագիտություններով և 11 մասնագիտացումներով, մագիստրատուրայի 17 մասնագիտություններով, 22 մասնագիտացումներով և գործատուների հետ համատեղ իրականացվող մագիստրոսի 8 կրթական ծրագրով։

1.1. Ընդհանուր տեղեկություններ պրոֆեսորադասախոսական կազմի, ուսանողների և շրջանավարտների թվի վերաբերյալ

Համալսարանում աշխատում են 696 հիմնական հաստիքային աշխատողներ (01.12.2012թ. դրությամբ)։ Պրոֆեսորադասախոսական կազմի աշխատողները 371-ն են։ Վարչակառավարչական, սպասարկող և ուսումնաօժանդակ ստորաբաժանումներում աշխատում է 325 մարդ։

2012 թվականին առկա ուսուցման բակալավրիատի համար հատկացվել է 948 տեղ, որից 82-ը (այդ թվում 10-ը՝ ՀՀ պաշտպանության նախարարության պատվերով)՝ ուսման վարձի լրիվ (100%) փոխհատուցմամբ, 866-ը՝ վճարովի համակարգում։

Ընդունելության արդյունքներով ուսման վարձի լրիվ (100%) փոխհատուցմամբ ընդունվել է 96 դիմորդ, իսկ վճարովի համակարգում՝ 1062: Հեռակա ուսուցման բակալավրիատ դիմել է 531 դիմորդ, որից մրցույթով ընդունվել է 452-ը: Առկա ուսուցման մագիստրատուրա է ընդունվել 493 դիմորդ, որից 167-ը՝ ուսման վարձի լրիվ (100%) փոխհատուցմամբ, 326-ը՝ վճարովի համակարգում: Հեռակա ուսուցման մագիստրատուրա է ընդունվել 331 դիմորդ:

Գործատուների հետ համատեղ իրականացվող մագիստրոսի կրթական ծրագրով 300 տեղի համար ընդունելություն է կազմակերպվել 8 մասնագիտացումների գծով: Մրցույթի արդյունքներով ընդունվել է 201 դիմորդ: Այսպիսով, 2012 թվականին ուսուցման բոլոր ձևերում ընդունվել է 2687 ուսանող:

2012 թվականին համալսարանի առկա ուսուցման բակալավրիատը թողարկել է 1272 շրջանավարտ, որից 183-ը ստացել է գերազանցության դիպլոմ: Առկա ուսուցման մագիստրատուրան թողարկել է 435 շրջանավարտ, որից 85-ը ստացել է գերազանցության դիպլոմ:

Հեռակա ուսուցման բակալավրիատը թողարկել է 230 շրջանավարտ, որից 3-ը ստացել է գերազանցության դիպլոմ: Հաշվետու տարում առաջին անգամ ունեցել ենք 59 շրջանավարտ հեռակա ուսուցման մագիստրատուրայում, որից 8-ը ստացել է գերազանցության դիպլոմ:

1.2. Ուսումնական գործընթացի կազմակերպման և կատարելագործման միջոցառումներ

Հաշվետու տարում ուսումնամեթոդական բարեփոխումները շարունակվել են հետևյալ ուղղություններով.

1. Արդիականացվել են բակալավրիատի ու մագիստրատուրայի մի քանի մասնագիտությունների ու մասնագիտացումների ուսումնական պլանները, վերանայվել են ուսումնական պլանների նորմատիվները, վերամշակվել են առարկայական ծրագրերը, փոփոխություններ են կատարվել գիտելիքների բազմագործոնային գնահատման բաղադրիչների կշիռներում. հիմք ընդունելով **Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում ուսանողների հեռացման (ազատման) և վերականգնման կարգի** պահանջները և ելնելով ուսման վարձի տարեկան չափից՝ առկա և հեռակա բակալավրիատի ու մագիստրատուրայի համար

սահմանվել է մեկ կրեդիտի արժեքը՝ համապատասխանաբար 7000 և 7500 ՀՀ դրամ: Ամբիոնները շարունակել են բակալավրիատի ուսումնական մոդուլների թեստային բազաների բարելավումը և հարստացումը:

2. Համալսարանի պրոֆեսորադասախոսական կազմի ուսումնական բեռնվածության նորմատիվներում կատարվել են փոփոխություններ և դրանք համապատասխանեցվել են ՀՀ Կառավարության 2007 թ. փետրվարի 1-ի N 201-Ն որոշման պահանջներին:

3. Համալսարանի կառուցվածքում կատարվել են մի շարք փոփոխություններ, որոնց արդյունքում միաձուլվել և վերանվանվել են մի շարք ամբիոններ:

1.3. Կրթության որակ

Որակի ապահովման համակարգի ստեղծումը պայմանավորված է ինչպես ՀՀ Կառավարության որոշումներով այնպես էլ ՀՊՏՀ գործունեության արդյունավետության բարձրացման խնդրով: Որակի համակարգի ստեղծումը կարևոր է նաև ազատ, անկաշկանդ ակադեմիական բանավեճերի հարթակ ստեղծելու նպատակով, որտեղ գիտական միտքը և նորարարությունը, գործակցային հարաբերությունները բուհի արժեքային համակարգի ու որակի մշակույթի սկիզբը կդնեն:

Որակի մշակույթի ստեղծումը հիմնարար նշանակություն ունի մեր համալսարանի բարեփոխումների գործընթացում: Կցանկանայի շեշտել, որ որակի ներքին ապահովման բուհական համակարգի ձևավորումը համապարփակ բարեփոխումների ոչ միայն անբաժանելի մասն է, այլև հիմնական շարժիչ ուժը:

Բարեփոխումները կկրեն ձևական բնույթ, եթե համալսարանը չիրականացնի ինքնավերլուծություն և նախանշի ապագային միտված ռազմավարություն: Առանց ինստիտուցիոնալ կարողությունների և ուսումնական գործունեության ինքնավերլուծության ու գնահատման, անհնարին կլինի մեր համալսարանի գործունեության արդյունավետության բարձրացումը:

Որակի ապահովման աշխատանքները իրականացնում և համակարգում է ՀՊՏՀ որակի ապահովման բաժինը, որը ստեղծվել է 2012 թ. հուվարի 11-ին:

Մեր համալսարանում որակի ապահովման համակարգի ստեղծման շրջանակում մշակվել են կրթության որակի ապահովման գործընթացների կանոնակարգմանն ուղղված մի շարք փաստաթղթեր:

2012 թ. ապրիլի 17-ին Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանում կայացել է «Որակի ապահովման համակարգ. քաղաքականություն - ընթացակարգեր» թեմայով աշխատաժողով, որի նպատակն էր մասնակիցներին ներկայացնել մեր համալսարանի որակի ներքին ապահովման համակարգի գործընթացի կազմակերպման մեխանիզմը և գործունեության իրականացման ժամանակացույցը: Մեր բուհի աշխատակիցներից բացի, աշխատաժողովին մասնակցել են «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի ներկայացուցիչները:

ՀՊՏՀ-ում պարբերաբար իրականացվում է ինստիտուցիոնալ կարողությունների վերաբերյալ տվյալների հավաքագրում: Առկա ռեսուրսների, բոլոր ստորաբաժանումների և դրանց գործունեության վերաբերյալ հավաքագրված տվյալների հիման վրա ստեղծվել է տվյալների էլեկտրոնային բազա:

ՀՊՏՀ-ն ինստիտուցիոնալ և ծրագրային հավատարմագրման գործընթացի համար նախատեսում է դիմում ներկայացնել 2013 թվականի նոյեմբերին:

ՀՊՏՀ որակի ապահովման գործընթացների կանոնակարգման, արդյունավետ իրականացման և փորձնական ինքնավերլուծության համար ձևավորվել են որակի ապահովման խորհուրդը, ինքնավերլուծությունն իրականացնող փորձագիտական խմբերը, որակի ապահովման ֆակուլտետային պատասխանատուները:

Ինքնավելուծության աշխատանքներն ընթացքում են, որի արդյունքները կամփոփվեն 2013 թ. հունվարին:

ՀՊՏՀ միջազգայնացումը

ՀՊՏՀ միջազգայնացումն ուղղված է կրթության որակի ճանաչմանը, որակավորումների համադրելիության և մրցունակության ապահովմանը: Միջազգայնացումը կարևորագույն գործոն է նաև միջազգային կրթական զարգացումներին իրազեկվելու և լավագույն փորձը կիրառելու նպատակով: ՀՊՏՀ-ն այս առումով ակտիվ գործունեություն է ծավալում կրթական միջազգային կառույցներին անդամակցելու և արտերկրի համալսարանների հետ համագործակցելու նպատակով:

ՀՊՏՀ կրթության կառավարման ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի ամբիոնի և որակի ապահովման բաժնի կողմից մշակվել և «Տեմպուսի» շրջանակում Եվրոպական հանձնաժողով են

ներկայացվել բարձրագույն կրթության բարեփոխումների ծրագրային առաջարկներ, որոնցից 3-ը հաղթել է մրցույթում: 2012 թվականից ՀՊՏՀ-ն կիրականացնի հետևյալ ծրագրերը.

1. «Համալսարան-գործատու Հայկական համակարգող գործակալություն» «Արարատ»

Առաջին անգամ հայաստանյան բուհը ղեկավարում է «Տեմպուսի» ծրագիր: Ծրագիրը եռամյա է և նպատակաուղղված է համալսարան-գործատու կապերի ստեղծմանն ու ամրապնդմանը: Ծրագրի գերնպատակն է կրթության բոլոր շահակիցների հետ աշխատելով՝ ապահովել կրթության և աշխատաշուկայի կապը և իրականացնել դրա պահանջներից բխող կրթական բարեփոխումներ: Ծրագրի իրականացման ընթացքում կհզորացվեն ՀՊՏՀ կարողությունները, համալսարանը կզինվի նոր սարքավորումներով: Մի շարք մասնագիտությունների և առարկայական ոլորտների համար կմշակվեն ուսումնառության վերջնարդյունքներ, կիրապարակվեն ուսումնամեթոդական ուղեցույցեր: Արտասահմանում կվերապատրաստվեն ՀՊՏՀ աշխատակիցներ:

Այս ծրագրի կոնսորցիումում կան 21 գործընկերներ:

2. «Հայաստանի բուհերի շրջանավարտների ծառայողունակության բարձրացման և մարդկային կապիտալի գնահատման բարձրագույն կրթության ցանց»

Ծրագրի գերնպատակն է ստեղծել բարձրագույն կրթական հաստատությունների և գործատուների համատեղ միավորում, նպաստել Հայաստանի բուհերի շրջանավարտների ծառայողունակության բարձրացմանը և մարդկային կապիտալի գնահատմանը: Այդ նպատակով կստեղծվի շրջանավարտների և գործատուների տվյալների համահայկական բազա, որը և կբարձրացնի շրջանավարտների ծառայողականությունը: Միաժամանակ ուսումնական ծրագրերը կհամապատասխանեցվեն աշխատաշուկայի պահանջներին: Կմշակվեն որակավորումների եվրոպական ուղենիշներին համապատասխան մասնագիտական բնութագրիչներ: Արտասահմանում կվերապատրաստվեն ուսանողներ, շրջանավարտներ և ՀՊՏՀ աշխատակիցներ: Ծրագրի կոնսորցիումն ունի 18 անդամ:

3. «Կրթական վերափոխումների առաջնորդների պատրաստման նպատակով բարձրագույն կրթության կառավարման մագիստրոսական ուսումնական ծրագրի մշակում»

Ծրագրի նպատակն է եվրոպական ուղենիշներին և սկզբունքներին համապատասխան՝ կրթության կառավարման ժամանակակից կրթական ծրագիր մշակումը: Ծրագրի իրականացման ընթացքում կմշակվեն նաև կրթության առաջնորդների վերապատրաստման մոդուլներ, Եվրոպական Միության համալսարաններում և միջազգային կազմակերպություններում վերապատրաստում կանցնեն մեր բուհի դասախոսներ և վարչական աշխատողներ: Ծրագրի բարեհաջող ընթացքի դեպքում գործընկեր եվրոպական երկրների համալսարաններում, մասնավորապես՝ Ֆրանսիայում, Մեծ Բրիտանիայում, Իտալիայում կճանաչվեն մեր համալսարանի կրթության կառավարման մասնագիտացման որակավորումները: Ծրագրի կոնսորցիումն ունի 17 անդամ:

1.4. Ուսանողների փորձառությունների կազմակերպումը

Կարիերայի և մարքեթինգի կենտրոնի հիմնական գործառույթներից են փորձառությունների կազմակերպումը և ուսանողներին աշխատաշուկայում ներգրավելը: 2011-2012 ուսումնական տարում կենտրոնը, ամբիոնների հետ համագործակցության միջոցով, կազմակերպել է 6 փորձառություն, որոնց, ընդհանուր առմամբ, մասնակցել են 3430 ուսանողներ:

Վերոնշյալ փորձառությունների ընթացքում լուրջ խնդիրներ չեն առաջացել: Որոշ կազմակերպություններ այս կամ այն պատճառով հրաժարվել են ընդունել գործուղված ուսանողների մի մասին: Այդ ուսանողներն անմիջապես տեղաբաշխվել են այլ կազմակերպություններում: Փորձառություններին առնչվող կազմակերպական աշխատանքները կատարվել են ամբողջությամբ:

Կենտրոնը, ուսանողներին աշխատաշուկայում ներգրավելու նպատակով, համագործակցել է մի շարք ընկերությունների հետ և ուսանողներին մասնակից դարձրել տարատեսակ գործնական միջոցառումների և դասընթացների, ինչի արդյունքում 30 ուսանող ընդունվել է աշխատանքի:

Կենտրոնը տարբեր կազմակերպությունների ազատ աշխատատեղերի մասին տեղեկատվությունը տարածում է համալսարանի պաշտոնական կայքում ստեղծված «Կարիերա» ենթաբաժնի միջոցով: Ազատ աշխատատեղերի և տարատեսակ աշխատաշուկաների, սեմինարների և ծրագրերի մասին տեղեկատվությունն արդեն տարածվում է նաև սոցիալական ցանցերի միջոցով: Նաև առաջին անգամ հետադարձ կապ է հաստատվել շուրջ 700 շրջանավարտների հետ և ստեղծվել է համապատասխան տվյալների բազա:

2. Ուսումնական առաջադիմություն, փոխատեղում, հեռացված, ազատված և վերականգնված ուսանողների թիվը

Ավանդաբար ուսման առաջադիմության ցուցանիշներն օգտագործվում են ուսումնական գործընթացի կազմակերպման մակարդակի միայն ընթացիկ բնութագրման համար:

Թվերի տարափով Ձեզ չհոգնեցնելու նպատակով միայն նշեմ, որ 2011-2012 ուսումնական տարում նախորդ ուսումնական տարվա համեմատ ուսման առաջադիմությունը կրթության բոլոր ձևերում և մակարդակներում նվազել է մի քանի տոկոսային կետով (0,3-8,4 տոկոսային կետ):

Համալսարանից ուսման անբավարար առաջադիմության, զինվորական ծառայության մեկնելու և այլ պատճառներով 2011-2012 ուսումնական տարում ազատվել (հեռացվել) են՝ առկա ուսուցման բակալավրիատից 275, հեռակա ուսուցման բակալավրիատից՝ 142, առկա ուսուցման մագիստրատուրայից՝ 26 և հեռակա ուսուցման մագիստրատուրայից՝ 24 ուսանողներ, իսկ ուսումը շարունակելու համար վերականգնվել են՝ համապատասխանաբար 37, 60, 6 և 4 ուսանողներ:

2011-2012 ուսումնական տարվա ուսման վարձի զեղչից, ըստ գործող կանոնակարգի, առաջին և երկրորդ կիսամյակներում համապատասխանաբար օգտվել են՝ առկա ուսուցման բակալավրիատի՝ 400 և 306, հեռակա ուսուցման բակալավրիատի՝ 156 և 65, առկա ուսուցման մագիստրատուրայի՝ 34 և 55, հեռակա ուսուցման մագիստրատուրայի՝ 43 և 75 ուսանողներ:

Փոխատեղման համակարգի կիրառման արդյունքները

Առկա ուսուցման բակալավրիատի 2-4-րդ կուրսերում և առկա ուսուցման մագիստրատուրայի 2-րդ կուրսում իրականացվել է փոխատեղում՝ հաշվի առնելով ուսումնական առաջադիմության մակարդակը։

2011-2012 ուսումնական տարում փոխատեղման արդյունքում 2-րդ կուրսի 29 ուսանող վճարովի համակարգից անցել է անվճար համակարգ։ 3-րդ կուրսում իր կարգավիճակը փոխել է 25, 4-րդ կուրսում՝ 32 ուսանող։

Մագիստրատուրայի 2-րդ կուրսում 27 ուսանող վճարովի համակարգից անցել է անվճար համակարգ։

Լուծման ենթակա խնդիրներ

Արձանագրելով հաշվետու ժամանակաշրջանում կրթական բարեփոխումների և ուսման առաջադիմության ապահովման ասպարեզների ձեռքբերումները՝ կարծում ենք, որ առկա են նաև բազմաթիվ կուտակված հիմնախնդիրներ, որոնց լուծումը հրամայական պահանջ է։

1. Անհրաժեշտ է իրականացնել համալսարանի հավատարմագրման և նրա կերպարի ամրապնդման հետ կապված միջոցառումների համալիր, որը կներառի ինչպես նոր պահանջները բավարարող ուսումնամեթոդական փաստաթղթերի փաթեթի մշակում, այնպես էլ բուհի կառուցվածքի կատարելագործմանը, հաստիքացուցակի օպտիմալացմանը և ռեսուրսների ու առկա միջոցների խնայողությանն ուղղված աշխատանքները։

2. Անհրաժեշտ է գործուն միջոցներ ձեռնարկել համալսարանի կադրային պոտենցիալը թե՛ ասպիրանտուրայի, թե՛ հրավիրվող մասնագետների հաշվին ուժեղացնելու ուղղությամբ։ Ընտրության ժամանակ պետք է կարևորվի անգլերենի իմացությունը։

3. Տարիներ շարունակ բուհը վարել է բակալավրական և մագիստրոսական մասնագիտությունների ու մասնագիտացումների ավելացման քաղաքականություն, ինչի հետևանքով մի շարք մասնագիտությունների գծով, փաստորեն, պատրաստում ենք աշխատաշուկայում պահանջարկ չունեցող կադրեր։ Այժմ ոչ միայն շուկայի թելադրանքով, այլ նաև ՀՀ Կառավարության պահանջով ենք պարտավոր շատ սեղմ ժամկետներում հստակեցնել և խոշորացնել բակալավրական մասնագիտությունները։

4. Թե՛ բակալավրիատի, թե՛ մագիստրատուրայի ուսումնական պլաններում առկա են միմյանց կրկնող կամ ժամանակի պահանջներին չհամապատասխանող դասընթացներ, որոնք, մեղմ ասած, չեն նպաստում կրթության որակի բարձրացմանը։

5. Բավարար մասշտաբներով և արդյունավետությամբ չեն կիրառվում կրթական նորագույն տեխնոլոգիաները, ինտերակտիվ ուսուցման եղանակները։ Դասընթացների մի զգալի մասը ուսանողներին գիտամեթոդական և գործնական հմտություններ չի տալիս, չի նպատում նրանց մասնագիտական ունակությունների աճին։

6. Թեև սեմինար և գործնական պարապմունքների անցկացման արդյունավետության բարձրացման հարցերը մշտապես քննարկվել են ռեկտորատում և գիտական խորհրդում, սակայն այդ ասպարեզում որևէ տեսանելի տեղաշարժ չի կատարվել։ Գործնական և սեմինար պարապմունքների ընթացքում դեռևս հազվադեպ են իրավիճակային վերլուծությունները, խմբային գործարար խաղերը, գործնական հաշվարկները։ Ցածր է նաև բոլոր տեսակի փորձառությունների արդյունավետությունը։ Սեմինարների և գործնական պարապմունքների, ինչպես նաև փորձառությունների ցածր որակը շարունակում է մեր համալսարանի աքիլլեսյան գարշապարը համարվել։

7. Որոշ ամբիոններ և դասախոսներ թերանում են իրենց աշխատանքային պարտականությունների կատարման գործում, ժամանակին չեն նորացնում առարկայական ծրագրերը, թեստային բազաները, ինչի հետևանքով անհարկի լարվածություն է ստեղծվում համակարգչային և թեստային քննությունների կազմակերպման աշխատանքներում։

8. Թերի կազմակերպման և անբավարար հսկողության պատճառով դեռևս չեն վերացվել ուսումնական և աշխատանքային կարգապահության խախտումները, զգալի է անհարգելի բացակայություններ թույլ տվող ուսանողների քանակը։

3. Գիտահետազոտական գործունեություն և բարձրագույն կրթության երրորդ աստիճան

Խորհրդի հարգելի անդամներ,

գիտական հետազոտությունների բնագավառը մեր գործունեության կարևոր բաղադրիչն է։

Բնագավառի ռազմավարական նպատակն է համալսարանի շրջանակներում հաշվեկշռված հետազոտական, մշակումների և նորաստեղծական արդյունավետ համակարգի ձևավորումը, որը կապահովի կրթական, հետազոտական և նորաստեղծական գործընթացների ինտեգրումն ու տեխնոլոգիական արդիականացումը՝ մրցունակ գիտելիքների ու մասնագետների ընդլայնված վերարտադրության, ինչպես նաև ձեռնարկատիրական հատվածի հետ արդյունավետ փոխգործակցության համար:

Նշված նպատակին կարելի է հասնել հետազոտական համալսարան ստեղծելու ճանապարհով, ինչը կապահովի մրցունակություն հետազոտությունների բնագավառում և դրանց առևտրայնացում մտավոր սեփականության շուկայում, ինչպես նաև բարձր որակավորմամբ մասնագետների պատրաստման ոլորտում:

Համալսարանում վերջին տարիներին իրականացվող բարեփոխումների համատեքստում առանցքային է թողարկող և սպասարկող ամբիոններում կատարվող գիտահետազոտական աշխատանքների դերը, որոնք նպաստում են մի կողմից՝ ուսումնական աշխատանքի արդյունավետության բարձրացմանը և փոփոխություններին ժամանակին ու պատշաճ արձագանքելու ամբիոնների կարողությունների մեծացմանը, իսկ մյուս կողմից՝ հայրենական տնտեսագիտական մտքի զարգացմանը, երկրի սոցիալ-տնտեսական հիմնախնդիրների լուծմանն ուղղված առաջարկությունների մշակմանը: Այդ առումով համալսարանում իրականացվել են որոշակի աշխատանքներ:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում համալսարանի ամբիոններում գիտահետազոտական աշխատանքներ են կատարվել 46 ամբիոնային թեմաներով: Աշխատանքները վերաբերում են տնտեսագիտության, բնական գիտությունների, պատմության, քաղաքագիտության, փիլիսոփայության, բանասիրության առավել արդիական, գիտագործնական նշանակություն ունեցող հիմնախնդիրներին:

2012 թվականին համալսարանում կատարվել է «Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության ենթակառուցվածքի պահպանում և զարգացում» բյուջետային ֆինանսավորմամբ երկու թեմա՝ **«Գիտության և կրթության ազդեցությունը տնտեսական և սոցիալական զարգացման վրա»** և **«Ամբողջական պահանջարկի կառուցվածքային տեղաշարժերի վերլուծությունն ու կանխատեսումը ՀՀ-ում»**:

Համալսարանի պրոֆեսորադասախոսական համակազմը 2012 թվականին իրականացված հետազոտությունների հիման վրա հրատարակել է 22 ուսումնական

ձեռնարկ, 5 մենագրություն, 7 դասախոսության տեքստ, 390 գիտական հոդված, 71 ուսումնամեթոդական աշխատանք, 3 դասագիրք, 3 գրքույկ։ Արտերկրի գիտական հանդեսներում հրապարակվել է 59 գիտական հոդված։

2012 թվականի ընթացքում, ըստ ժամանակացույցի, անցկացվել են սեմինարներ, կլոր սեղաններ և գիտական բանավեճեր՝ նվիրված երկրի սոցիալ-տնտեսական զարգացման հիմնախնդիրներին, համաշխարհային տնտեսության զարգացման միտումներին։

2012 թվականի նոյեմբերի 16-18-ը Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանում նոր ձևաչափով կազմակերպվել և անցկացվել է գիտական նստաշրջան՝ **«Ազգային տնտեսության մրցունակության բարձրացման հիմնախնդիրները»** խորագրով։

Հրապարակման է պատրաստ գիտական նստաշրջանում ներկայացված զեկուցումների ժողովածուն՝ շուրջ 50 մամուլ ծավալով։

Միջազգային համաժողովներում համալսարանի պրոֆեսորադասախոսական համակազմը ներկայացրել է մի շարք զեկուցումներ, որոնցից հրապարակվել է 59-ը։

2012 թվականին համալսարանի աշխատակիցները մասնակցել են Գերմանիայում (Ֆրանկֆուրտ), Իտալիայում (Ֆլորենցիա, Ճենովա), Հունգարիայում (Բուդապեշտ), Բուլղարիայում (Պլովդիվ), Կանադայում, ՌԴ-ում (Դոնի Ռոստով, Չեբոկսարի, Կուբան, Սարատով, Եկատերինբուրգ), Ուկրաինայում (Կիև, Դոնեցկ, Սումի), Վրաստանում (Թբիլիսի) անցկացված գիտաժողովների։

Խորհրդի հարգելի անդամներ,

ուսանողների գիտահետազոտական աշխատանքը մնում է ուսումնադաստիարակչական գործընթացի հիմնական մասերից մեկը։ Այն կատարվում է ֆակուլտետներում, ամբիոններում՝ անհատական և ավարտական աշխատանքներ գրելիս, նախադիպլոմային պրակտիկան անցնելիս, Ուսանողական գիտական ընկերության շրջանակներում։

Հաշվետու ժամանակահատվածում բազմաթիվ ուսանողներ ակտիվության տարբեր աստիճանով մասնակցել են բուհում իրականացվող գիտական աշխատանքներին՝ ՈՒԳԸ նստաշրջաններում զեկուցումներով հանդես գալու,

միջազգային համաժողովներին մասնակցելու միջոցով: Իրենց կատարած գիտական աշխատանքի համար առանձին ուսանողներ արժանացել են մրցանակների:

Թեպետ համալսարանի բոլոր ֆակուլտետներում նկատվում է ուսանողների որոշ ակտիվություն, այդուհանդերձ, ուսանողական գիտահետազոտական աշխատանքը դեռևս չի հասել պատշաճ մակարդակի, ինչի մասին վկայում են, մասնավորապես, ՈՒԳԸ նստաշրջանի արդյունքները:

Համալսարանի պրոֆեսորադասախոսական համակազմի, ասպիրանտների և ուսանողների գիտահետազոտական ակտիվության բարձրացման նպատակով ձեռնարկվել են որոշակի քայլեր:

Համալսարանի գիտական խորհրդի 2012 թվականի մայիսի 31-ի N 11 նիստի որոշմամբ 2012 թվականի սեպտեմբերի 1-ից գործողության մեջ է դրվել ՀՊՏՀ ներհամալսարանական գիտական դրամաշնորհների կարգը, համաձայն որի՝ առաջին անգամ հանրապետությունում հայտարարվել է ներհամալսարանական գիտական և գիտահետազոտական աշխատանքների կատարման մրցույթ: Մրցույթի արդյունքներով ընտրված գիտահետազոտական նախագծերը կֆինանսավորվեն 2013 թվականի հունվարի 1-ից:

2013 թ. հետազոտական աշխատանքների արդյունավետության բարձրացման և համալսարանի գիտական ներուժի լիարժեք օգտագործման նպատակով խնդրելու եմ Ձեր համաձայնությունը բուհում ստեղծելու հետազոտական կենտրոն և նրա գործունեության ապահովման նպատակով համալսարանի բյուջեում նախատեսել 100 մլն դրամի ներդրում:

Լուծման ենթակա հիմնախնդիրներ

Չնայած հաշվետու տարում գիտահետազոտական աշխատանքների կատարման ուղղությամբ ձեռք բերված հաջողություններին՝ դեռևս առկա են մի շարք հիմնախնդիրներ. բացակայում է ամբիոնների միջև փոխհամագործակցությունը, հիմնավորված չէ որոշ թեմաների ընտրությունը, իսկ երբեմն հեռու՝ գործնական կիրառությունից, հետազոտությունների արդյունքները չեն հրապարակվում ու ներկայացվում շահագրգիռ պետական մարմիններ կամ մասնավոր հատվածի կազմակերպություններ, որոշ ամբիոններում ցածր է անձնակազմի ընդգրկվածությունը հետազոտություններում, ինչով չի կատարվում 2011 թվականի նոյեմբերի 30-ի գիտական

խորհրդի որոշումը: Բացի դրանից, դեռևս ցածր է միջազգային համագործակցության աստիճանը և համալսարանի պրոֆեսորադասախոսական կազմի շարժունությունը:

Հաշվի առնելով, որ ապագայի համալսարաններն ավելի շատ հանդիսանալու են հետազոտական համալսարաններ, չի կարելի անտեսել համալսարանի որոշ ամբիոնների ոչ գործուն մասնակցությունը գիտահետազոտական աշխատանքներին, բարձրարժեք գիտական հրապարակումների, միջազգային գիտական կապերի, կատարվող դրամաշնորհային թեմաների անբավարարությունը, մեր գիտնականների՝ ոչ լիարժեք ներգրավվածությունը հանրապետության կարևոր սոցիալ-տնտեսական հիմնախնդիրների լուծմանը, ինչպես նաև գիտահետազոտական աշխատանքներում միջամբիոնային համագործակցության բացակայությունը:

Ռեկտորատը, գիտության բաժինը, ամբիոնները պարտավոր են ակտիվացնել գիտահետազոտական աշխատանքները, իրական քայլեր կատարել հետազոտական համալսարան դառնալու ճանապարհին:

Խորհրդի հարգելի անդամներ,

գիտության և կրթության բնագավառները որակյալ կադրերով սնուցող աղբյուր է բարձրագույն կրթության երրորդ աստիճանը կամ ասպիրանտուրան:

2012 թվականի դրությամբ համալսարանի ասպիրանտուրայում սովորում են առկա ուսուցմամբ 28, հեռակա ուսուցմամբ 94 ասպիրանտներ, որոնցից վճարովի հիմունքներով՝ 24-ը:

Հաշվետու տարում ասպիրանտուրա է ընդունվել առկա ուսուցման համակարգում 10 (որից 1-ը՝ արտերկրից), հեռակա ուսուցման համակարգում՝ 13 դիմորդ: 2012 թվականին առկա ուսուցման ասպիրանտուրայի 9 շրջանավարտից 3-ը պաշտպանել է թեկնածուական ատենախոսություն: Հեռակա անվճար ուսուցման համակարգում սովորող ասպիրանտներից 8-ը ավարտել է (1-ը ազատվել է ասպիրանտուրայից՝ ընտանեկան պայմաններից ելնելով), որից 2-ը պաշտպանել է ատենախոսություն: Հեռակա վճարովի ուսուցման համակարգում սովորող ասպիրանտներից ավարտել է 19-ը, ատենախոսություն է պաշտպանել 2-ը:

Հաշվետու տարում տարբեր ամբիոններում ձևակերպվել է 16 հայցորդ (11-ը՝ վճարովի հիմունքներով): 12 հայցորդից, որոնց ժամկետն ավարտվել է, թեկնածուական ատենախոսություն պաշտպանել է 6 հոգի:

Զգալի աշխատանք է կատարվել նաև ասպիրանտուրայի նախկին շրջանավարտների և հայցորդների հետ: 11 ասպիրանտ և հայցորդ պաշտպանել են թեկնածուական ատենախոսություններ:

Համալսարանում գործող ՀՀ ԲՈՀ-ի 014 մասնագիտական խորհրդում 2012 թվականին կազմակերպվել է 48 ատենախոսության հրապարակային պաշտպանություն (այդ թվում՝ 3 դոկտորական ատենախոսություն):

Հաշվետու տարում ՀՀ ԲՈՀ-ի կողմից 1 գիտությունների դոկտոր, դոցենտ ստացել է պրոֆեսորի, իսկ 15 գիտությունների թեկնածու, ասիստենտ՝ դոցենտի գիտական կոչումներ:

Բարձրագույն կրթության երրորդ աստիճանում կրթական բաղադրիչի ներմուծումը միտված է այդ մակարդակում որակի բարձրացմանը, ինչը, սակայն, պահանջում է մեծ ջանքերի գործադրում:

Ուսումնական գործընթացի արդյունավետ կազմակերպման, գիտական հետազոտությունների աջակցության գործում էական դերակատարում է հատկացված գրադարանին:

2012 թվականի ընթացքում գրադարանը համալրվել է 1030 կտոր գրականությամբ՝ հայերենով և ռուսերենով (145 անուն):

2012 թվականի սեպտեմբերից գրադարանի ընթերցող է դարձել 1370 ուսանող, շարունակվում է հեռակա ուսուցման համակարգի ուսանողների գրանցումը:

Գրադարանի ընթերցողների թիվն առ այսօր կազմում է 6200: Ընթերցասրահների սպասարկումը կազմել է 36.5 հազար, բաժանորդային սպասարկումն ավելի քան 46 հազար, ընդհանուր առմամբ՝ ավելի քան 82 հազար սպասարկում:

Գործընթացի մեջ է գրադարանի շտեմարանի թվայնացումը: Էլեկտրոնային քարտադարանի տվյալների բազան (3510 անուն) պարբերաբար համալրվում է ձեռք բերված նոր գրականության ցանկով, որը հնարավորություն է ընձեռում փնտրելու գրադարանում առկա անհրաժեշտ գրքերը՝ ըստ հեղինակների, ըստ վերնագրերի և ըստ թեմաների:

Գրադարանն այս տարի բաժանորդագրությամբ ստացել է 17 անուն թերթ (1632 օրինակ) և 40 անուն ամսագիր (182 օրինակ):

Գրադարանային գործունեության բնագավառում առկա հիմնախնդիրներից են գրադարանի ինֆորմատիզացման ցածր տեմպերը, գրականության թարմացման ոչ

բավարար մակարդակը, ոչ պիտանի գրքերի գույքագրման ու դուրսգրման աշխատանքների դանդաղ ընթացքը։

4. Միջազգային գործունեություն

Խորհրդի հարգելի անդամներ,

գլոբալացման ներկա փուլում առանձնակի կարևորվում են յուրաքանչյուր կազմակերպության միջազգայնացման գործընթացները։

Միջազգային գործունեությունը համալսարանի գիտակրթական ներուժի ուժեղացման կարևոր գործոններից է։ Համալսարանում եվրոպական և այդ ճանապարհով համաշխարհային կրթական տարածության մեջ ինտեգրվելու գործընթացը դիտարկվում է ոչ որպես տուրք միտումներին, այլ որպես գլոբալ նպատակ։ Այդ նպատակին հասնելու ուղին խարսխվում է հետևյալ գերակայությունների վրա.

- համաձայն Հայաստանի Հանրապետության ընդհանուր ռազմավարության՝ համալսարանի ինտեգրում եվրոպական կրթական տարածություն մեջ,
- արտասահմանյան գործընկերների հետ համալսարանի կրթական, գիտական, մշակութային կապերի զարգացում,
- ակադեմիական և ուսանողական շարժունության ընդլայնում,
- կրթական ծառայությունների արտահանում,
- միջազգային գործունեության հետ կապված՝ սպասարկման ծառայությունների տրամադրում համալսարանի դասախոսներին, աշխատակիցներին և ուսանողներին,
- արտաբյուջետային միջոցների ներգրավում՝ միջազգային գործունեության բնագավառում տարբեր նախագծերի իրացման հաշվին։

Չնայած որոշակի ձեռքբերումներին, որոնք հիմնականում առնչվել են բարձրագույն կրթության կառուցվածքային բնութագրերին, ձեռնարկվող վերափոխումներն, ընդհանուր առմամբ, դեռևս չեն անդրադարձել կրթական ծրագրերի բովանդակությանն ու որակին, ինչը լուրջ խոչընդոտ է համալսարանում Բոլոնիայի գործընթացի հետագա առաջընթացի տեսանկյունից։

Առկա հիմնախնդիրները պետք է դիտարկել որպես ազդակներ՝ Եվրոպական բարձրագույն կրթական տարածությունում համալսարանի ինտեգրման գործընթացի արդյունավետության ապահովման համար։

Զարգանում են գործընկերային հարաբերությունները 10 երկրների շուրջ 20 բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների հետ՝ համալսարանի բակալավրիատի, մագիստրատուրայի ուսանողների կրթությունն այդ բուհերում շարունակելու, դասախոսների վերապատրաստման և այլ ուղղություններով։

Ուսանողների և դասախոսների ակադեմիական շարժունությունը Բոլոնիայի գործընթացի կարևոր բաղադրիչներից է, յուրաքանչյուր համալսարանի միջազգայնացման կարևոր գործոնը։

Համալսարանի սահմանափակ թվով ուսանողներ և դասախոսներ են ուսումնառել կամ իրենց որակավորումը բարձրացրել արտասահմանյան բուհերում։ Փաստորեն, դանդաղ են ընթանում այդ գործընթացները, իսկ արդյունքները դեռևս շոշափելի չեն։ Համալսարանում ակադեմիական շարժունության բնագավառում շոշափելի հաջողությունների բացակայությունը վկայում է արդեն իսկ առկա միջազգային համագործակցության ծրագրերի ու համաձայնագրերի իրականացման ցածր մակարդակի մասին։ Այս առումով մեծ աշխատանք կա անելու ֆակուլտետների և ամբիոնների մակարդակում, ուսանողների շրջանում։

Կրթական ծառայությունների բազմազանեցման և համալսարանի միջազգայնացման անհրաժեշտությունը մեզ թելադրել են կատարել համապատասխան քայլեր։

2012 թվականի հուլիսին ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությունը համալսարանին թույլատրեց օտար լեզվով կազմակերպել արտասահմանյան քաղաքացիների ուսուցումը։ Սա, կարելի է ասել, պատմական նշանակության ձեռքբերում էր համալսարանի համար։

2012-2013 ուստարում առաջինը տնտեսագիտական մասնագիտությամբ մեր բուհն սկսեց Հնդկաստանից ու Նեպալից քաղաքացիների ընդունելությունը, ինչը նոր հնարավորություններ է ստեղծում համալսարանի համար։ Այստեղ հարցը միայն եկամուտների դիվերսիֆիկացումն ու դրանց մեծացում չէ։ Ավելի կարևոր է այդ ուղղությամբ միջազգայնացման գործընթացը և այն, որ աշխուժություն է նկատվում մեր դասախոսների շրջանում, կրթական ծառայությունների որակի նոր, ավելի բարձր նշաձող է սահմանվում, ինչը որոշակիորեն կնպաստի համալսարանի

մրցունակության բարձրացմանն ու նրա դրական համբավի ձևավորմանը մեր երկրում և արտասահմանում:

Հարգելի գործընկերներ,

համալսարանի առջև ծառացած զարգացման խնդիրների լուծման տեսանկյունից կարևոր է արտաբյուջետային միջոցների ներգրավումը միջազգային գործունեության բնագավառում տարբեր նախագծերի իրացման հաշվին:

2012 թ. համալսարանը շահել է Եվրամիության (ԵՄ) «Տեմպուսի» 3 ծրագիր, որոնցից մեկի՝ ավելի քան 800 հազ. եվրո արժողությամբ «Արարատ» եռամյա նախագծի համակարգողը ՀՊՏՀ-ն է: Ծրագրերի իրացումը սկսվել է 2012 թ. հոկտեմբերից: Համալսարանը, որպես կոնսորցիումի անդամ, «Տեմպուսի» նախագծեր է ներկայացրել նաև Ռոստովի պետական տնտեսագիտական համալսարանի հետ, որի արդյունքները պարզ կդառնան 2013 թ.: «Եվրասիա» միջազգային համալսարանի և Հայաստանի արդյունաբերողների և գործարարների (գործատուների) միության հետ համատեղ 400 հազ. դոլար արժողությամբ դրամաշնորհային ծրագիր է ներկայացվել Համաշխարհային բանկ: Համալսարանի զարգացման, հետազոտական համալսարանի վերածվելու և միջազգայնացման համար անհրաժեշտ արտաբյուջետային միջոցների ներգրավման ուղղությամբ աշխատանքները կընդլայնվեն 2013 թ.:

Համալսարանի միջազգային գործունեության զարգացումը զսպող հիմնախնդիրները, որոնք մեզ վիճակված է լուծել առաջիկա տարիներին, հիմնականում հետևյալն են.

- Բացակայում է միջազգային գործունեության **ռազմավարական պլանավորումը** ֆակուլտետների և ամբիոնների մակարդակում:
- Առկա են ուսումնառության համար արտասահմանյան քաղաքացիների հավաքագրման հիմնախնդիրներ (թույլ են ուսումնասիրված կրթական ծառայությունների պոտենցիալ շուկաները, բացակայում է երկրի համալսարանների սերտ համագործակցությունը կրթական ծառայությունների արտահանման հարցում, բացակայում են կրթական ծառայությունների արտահանման ազգային մոդելները): **Ակադեմիական և ուսանողական շարժունության զարգացման ոչ բավարար մակարդակը** (պրոֆեսորադասախոսական և ուսանողական

համակազմի լեզվական թույլ պատրաստվածությունը, անբավարար ֆինանսավորումը, դրամաշնորհների հայտերի պատրաստման թույլ կարողությունը)։

- **Արտասահմանում համալսարանի աշխատակիցների գիտական աշխատանքների հայտնիության ցածր լինելը** (ներկայացուցչական միջազգային համաժողովներին մասնակցության, արտասահմանյան հայտնի հրատարակություններում հրապարակման ֆինանսավորման բացակայությունը), ինչը խանգարում է համաշխարհային գիտական և կրթական տարածություն ներթափանցելուն։
- **Համալսարանում լավ պատրաստված ծրագրի մենեջերների,** այսինքն՝ միջազգային համատեղ նախագծերում, օրինակ, TACIS/TEMPUS« INTAS և այլն, մասնակցության համար հայտի նյութեր պատրաստող մասնագետների **սակավությունը**։

Միջազգային համագործակցության զարգացմանը խոչընդոտող այս և բազմաթիվ այլ հիմնախնդիրների լուծման համար կուժեղացվի արտաքին կապերի բաժինը, կամրապնդվեն, թեկուզև համեստ ձեռքբերումները, կձեռնարկվեն մի շարք միջոցառումներ՝ համալսարանի միջազգայնացման գործընթացների արդյունավետության բարձրացման և արագացման նպատակով։

5. Հասարակայնության հետ կապեր

Արդեն մեկ տարի է, բուհում ստեղծվել է լրատվության և հասարակայնության հետ կապերի բաժին։ «Տնտեսագետ» ամսագրի խմբագրության հենքի վրա ստեղծված բաժինը նոր գործառույթներ ու նպատակներ է հետապնդում։

Բաժինն իր աշխատանքներն իրականացնում է 4 հիմնական ուղղություններով՝

- «Տնտեսագետ» ամսագրի լույս ընծայում,
- բուհի պաշտոնական կայքի (asue.am) սպասարկում,
- «Facebook» սոցիալական ցանցում բուհի պաշտոնական էջի սպասարկում,
- զանգվածային լրատվամիջոցների հետ աշխատանքների իրականացում, հանրային կապերի ստեղծում և զարգացում։

Այդ աշխատանքներն իրականացվում են թերթի խմբագրության գրեթե նույն կադրային ռեսուրսներով։ Պահպանելով ամսագրի նախկին ավանդույթները՝ ներ-

մուծվել են նոր խորագրեր, ընդգրկվել են նոր հեղինակներ, լայնացել է թեմատիկ ընդգրկումը. այսօր այն բավական բազմազան է։

2012 թվականի դեկտեմբերի 5-ին համալսարանի նիստերի սրահում մեծ շուքով նշվել է «Տնտեսագետի» 35-ամյա հոբելյանը, ինչի առիթով շնորհավորանքի խոսք է հղել նաև բուհի խորհրդի նախագահ, ՀՀ ԱԺ նախագահ պարոն Հովիկ Աբրահամյանը։

Անցած մեկ տարում բացվել է բուհի պաշտոնական՝ asue.am կայքը, նոր դիզայնով, ամբողջությամբ նոր տեղեկատվությամբ։ Կայքում գրեթե ամենօրյա աշխատակարգով ներկայացվում են բուհական անցուդարձին վերաբերող բազմաթիվ հրապարակումներ, նորություններ, հայտարարություններ։

Համալսարանի պաշտոնական էջ է բացվել նաև «Facebook» սոցիալական ցանցում, որտեղ ևս ներկայացվում է բուհական կյանքին վերաբերող լրատվություն։ «Facebook»–ում բուհի պաշտոնական էջն ունի հետադարձ կապի լայն հնարավորություն։ 1 տարի անց բուհի ֆեյսբուքյան պաշտոնական էջն արդեն ունի ավելի քան 4000 օգտատեր։

Կապեր են հաստատվել տասնյակ լրատվական կայքերի, թերթերի, հեռուստաընկերությունների հետ, որոնցում ոչ միայն լայնորեն լուսաբանվում են մեր բուհում տեղի ունեցող իրադարձությունները, այլև մեր բուհի ներկայացուցիչները հանդես են գալիս հարցազրույցներով, ասուլիսներով, հեղինակային հրապարակումներով։

Բաժինը պատասխանում է բուհին վերաբերող՝ լրատվամիջոցների հարցերին, նրանց տրամադրում անհրաժեշտ տեղեկատվություն, հանդես գալիս պատասխան հրապարակումներով, կազմակերպում մամուլի ասուլիսներ կամ ընդունում ասուլիսների և հարցազրույցների հրավերներ։

Փոփոխությունների փուլ թևակոխած մեր բուհը կայուն հաստատվում է համացանցում, լայնորեն լուսաբանվում լրատվամիջոցներում։ Այսօր բուհի մասին թարմ տեղեկատվության կա նաև Վիկիպեդիայում, Երևանի քաղաքապետարանի պաշտոնական կայքում։ Բուհի պաշտոնական կայքը գրանցվել է «Գուգըլ անալիտիկս» և «Սըրքըլ» վարկանշային կայքերում, որով ամենօրյա ռեժիմով հետևում ենք մեր կայքի այցելություններին՝ արձանագրելով կայուն աճ։ «Սըրքըլ»–ի «Կրթություն և գիտություն» խորագրի ներքո համալսարանի՝ ընդամենը մեկ տարվա կյանք ունեցող պաշտոնական կայքն արագորեն մտել է առաջին տասնյակ և հիմնականում «տեղաշարժվում է» 1–15–ի միջակայքում, իսկ 2012 թ. հուլիսի 10–ին այն առաջին անգամ մտավ

վարկանշային կայքերի առաջին հնգյակ։ Զուտ բուհական կայքերի վարկանշային սանդղակում մեր բուհի կայքը տեղաշարժվում է 1-3-րդ հորիզոնականներում։

6. Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքներ և ֆիզիկական դաստիարակություն

Համալսարանի ռեկտորատի, ֆակուլտետների, դեկանատների, ամբիոնների, ուսանողական խորհրդի, «Տնտեսագետ» ամսագրի գործունեության հիմքում ուսանողության ուսումնադաստիարակչական խնդիրներն են։

Անցած տարվա ընթացքում ուսանողական խորհուրդը շարունակել է իր շուրջը համախմբել ակտիվ ուսանողներին։ Կազմակերպվել են օլիմպիադաներ, տնտեսագիտական ուսանողական գիտաժողովներ, մարզական և մշակութային միջոցառումներ, ինտելեկտուալ խաղեր, «Ոսկե աշուն», «Ուսանողական գարուն» ավանդական դարձած մրցույթ-փառատոնները, բանավեճեր, այցելություններ Հայաստանի պատմամշակութային վայրեր և թանգարաններ։ Ուսանողները պարբերաբար այցելություններ են կատարել տարբեր զորամասեր, սահմանային գոտիներ։

Ուսանողական խորհուրդը իրագործում է նաև սոցիալական ծրագրեր՝ այցելում է մանկատներ, ծերանոցներ և այլն։ Չեն անտեսվել նաև կարիքավոր ուսանողների խնդիրները։ Սույն թվականի մարտին ՀԵՀ-ի հետ համատեղ իրականացվել է մոտ 100 ուսանողի վարձի մասնակի փոխհատուցում։ Պարբերաբար իրականացվել է սոցիոլոգիական հարցումներ ուսանողությանը հետաքրքրող հարցերի շուրջ։

Դիլիջանի «Տնտեսագետ» մարզաառողջարանում կազմակերպվել է «Ուսանողական ամառ-2012» մրցույթ-փառատոնը։ Շարունակվել է լույս ընծայվել «Էկոնոմ plus» ամսաթերթը՝ ամբողջությամբ նոր դիզայնով։ Պարբերաբար թարմացվել է ուսանողական խորհրդի կայքը, ինչպես նաև՝ ֆեյսբուքյան էջը։

Համալսարանի ուսանողները փայլուն մասնակցություն են ունեցել «Բազե-2012» երիտասարդական հավաքին և վերադարձել են հաղթանակով, որին ներկա է եղել նաև ՀՀ նախագահը։

2012 թվականի փետրվարին Հայկյան մրցանակաբաշխության ժամանակ Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի ուսանողական խորհուրդը պարգևատրվել է «Լավագույն ուսանողական ինքնակառավարման մարմին» անվանակարգում։ Ուսանողական խորհուրդը կազմակերպել է նաև «Անկախ տնտեսության

20 տարիները» ուսանողական գիտաժողովը, որի ավարտին տպագրվել է նյութերի ժողովածու։

Զգալի ձեռքբերումներ են եղել միջազգային համագործակցության ասպարեզում։ Տարվա ընթացքում 15 ուսանող այցելել է եվրոպական հեղինակավոր համալսարաններ, տեղում ծանոթացել կրթական ծրագրերին և ուսանողական ինքնակառավարմանը։ Ուսանողական խորհրդի ջանքերով 10 ուսանողի գիտական հոդվածներ տպագրվել են տարբեր միջազգային ամսագրերում։

2012 թվականի դեկտեմբերի 14-ին Երևանի պետական համալսարանում տեղի ունեցած ինտելեկտուալ խաղերի միջբուհական առաջնությունում համալսարանի «Ինդեքս-Պրո» գիտակների թիմը նվաճել է հաղթողի կոչում։

Համալսարանում ակտիվացել են նաև մարզական աշխատանքները և համալսարանի թիմերի մասնակցությունը տարբեր մրցումներին ու մարզական խաղերին։

Այս տարի ևս մեծ ոգևորությամբ են անցել համալսարանի ներֆակուլտետային «Ուսանողական աշուն» մարզական միջոցառումները։ Հատկապես աչքի են ընկել մարքեթինգի և բիզնեսի կազմակերպման, հաշվապահական հաշվառման և աուդիտի ու ֆինանսական ֆակուլտետների մարզիկ-մարզուհիները։

Համալսարանի առանձին մարզաձևերի հավաքական թիմերը լավ են հանդես եկել նաև հանրապետական տարբեր մրցումներում և ուսանողական խաղերում։ Աչքի են ընկել սեղանի թենիսիստները, ֆուտբոլիստները շախմատիստները և հանդբոլիստները, ովքեր դարձել են չեմպիոններ և մրցանակակիրներ՝ արժանանալով նաև համալսարանի ռեկտորատի խրախուսանքին և դրամական պարգևներին։

Մարզական կյանքը բուռն է եղել նաև Դիլիջանի «Տնտեսագետ» մարզաառողջարանում, որտեղ, բացի տուրիստական արշավներից և էքսկուրսիաներից, ամեն հերթափոխում կազմակերպվել և անցկացվել են սպարտակիադաներ ու մրցումներ։

7. Շարունակական կրթության համակարգ

2012 թվականին համալսարանը ՀՀ քաղաքացիական ծառայության խորհրդի կողմից հայտարարված ՀՀ քաղաքացիական ծառայողների վերապատրաստման ծրագրերի մրցույթում հաղթող է ճանաչվել «Քաղաքաշինություն» և «Համակարգչային հմտություններ» ծրագրերով։

2012 թվականի ընթացքում շարունակական և լրացուցիչ կրթության կենտրոնում ՀՀ քաղաքացիական ծառայողների որակավորման բարձրացման դասընթացներին մասնակցել և վերապատրաստվել է 511 ՀՀ քաղաքացիական ծառայող:

2012 թվականի ընթացքում կենտրոնը կազմակերպել է «Հաշվապահական հաշվառում և տնտեսական օրենսդրության հիմունքներ» ծրագրով դասընթացներ, որոնց մասնակցել է 12 հոգի:

Հաշվետու տարում 2 փուլով կազմակերպվել են նաև անգլերենի դասընթացներ: Առաջին փուլի դասընթացներին մասնակցել է 51 հոգի: Երկրորդ փուլի դասընթացները կազմակերպվել են օտար լեզուների ամբիոնի հետ համատեղ:

8. Հասարակական կյանքը համալսարանում

Համալսարանում հասարակական կյանքը մշտապես գտնվել է ռեկտորատի, արիկոմիտեի և ուսանողական խորհրդի ուշադրության կենտրոնում: Արիկոմիտեի գործունեությունն իրականացվել է համալսարանի և արհեստակցական կազմակերպության կանոնադրություններին համապատասխան՝ հիմք ընդունելով համալսարանի կոլեկտիվ աշխատանքային պայմանագրի և ներքին կարգապահական կանոնների դրույթները, առաջնորդվելով ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքի պահանջներով: Արիկոմիտեն համագործակցել է ՀՀ բուհերի արհեստակցական կազմակերպությունների ճյուղային հանրապետական միության հետ և իր հնարավորությունների շրջանակներում մասնակցել մշակվող նորմատիվային նյութերին: Արիկոմիտեն նպատակ է հետապնդել ձևավորել փոխըմբռնման նորմալ մթնոլորտ, կազմակերպել կոլեկտիվի անդամների և ուսանողության հանգիստը, ինչպես նաև ապահովել մասնակցությունը համալսարանում և նրանից դուրս կազմակերպվող մշակութային միջոցառումներին: Համագործակցված են եղել աշխատանքները ուսանողական խորհրդի և ֆիզդաստիարակության ամբիոնի հետ՝ նպատակ ունենալով կազմակերպել ուսանողության առօրյան, ակտիվ հանգիստը և տարաբնույթ այլ միջոցառումներ: Բնականոն աշխատանքային հարաբերություններ ձևավորելու և աշխատանքային կարգապահությունն ամրապնդելու գործում արիկոմիտեն փորձել է օգնել ռեկտորատին, վարչատնտեսական ծառայություններին, դեկանատներին ու ամբիոններին:

Կատարված աշխատանքներով հանդերձ, արհկոմիտեի աշխատանքներում առկա են բացթողումներ և թերություններ, որոնց վրա պետք է առավել մեծ ուշադրություն դարձնել: Այսպես՝

- անհրաժեշտ է հաճախակի զբաղվել աշխատողների աշխատանքային և կատարողական կարգապահության հարցերով,
- բարձրացնել ֆակուլտետների արհբյուրոների դերը՝ ֆակուլտետների ներքին կարգուկանոնին հետևելու նպատակով,
- կատարվող աշխատանքներին մասնակից դարձնել համալսարանի բոլոր ստորաբաժանումների աշխատողներին,
- հաճախակի զբաղվել աշխատողների սոցիալական հարցերով, մեծացնել արհկոմիտե դիմող աշխատողների թիվը՝ առողջարանային բուժում ստանալու նպատակով (ուղեգրերի արժեքի մասնակի փոխհատուցման միջոցով):

1. Տնտեսական գործունեություն

2012-2013 ուսումնական տարվա նախապատրաստման հետ կապված՝ համալսարանի բոլոր մասնաշենքերում կատարվել են մի շարք ընթացիկ և կապիտալ շինարարական վերանորոգման աշխատանքներ: Լսարաններում, աշխատասենյակներում, միջանցքներում և աստիճանավանդակներում կատարվել են կոսմետիկ և ընթացիկ շինարարական վերանորոգման աշխատանքներ:

Հաշվետու տարում համալսարանի բոլոր մասնաշենքերում համակարգիչների և էլեկտրական սնուցման այլ աշխատանքների անխափան աշխատանքն ապահովելու համար բակում գտնվող տրանսֆորմատորային ենթակայանում համալսարանի ուժերով անցկացվել է սնուցման 2-րդ գիծ և նրա վրա տեղադրվել է հոսանքի ավտոմատ տեղափոխման սարքավորում:

Քաղաքապետարանի կողմից ՄԱԿ-ի ներկայացրած «Գեղեցիկ Երևան» ծրագրի հետ համատեղ համալսարանն իրականացրել է հետևյալ աշխատանքները՝ բակի տարածքն ամբողջությամբ վերակառուցվել է՝ վերածվելով կանաչապատ հանգստի գոտու: Մասնաշենքերի դրսի պատերը հարթեցվել են և ամբողջությամբ ներկվել

ջրակայուն ներկով: Կառավարման և ֆինանսական ֆակուլտետների ճակատային պատուհանները փոխվել են եվրոպատուհաններով:

Բոլոր ֆակուլտետների մասնաշենքերում կատարվել են հիմնական և ընթացիկ վերանորոգման աշխատանքներ: Տնտ. կարգավորման և ՄՏՀ ֆակուլտետի մասնաշենքում հիմնանորոգվել են նաև 2 վերելակները: Ֆինանսական ֆակուլտետի մասնաշենքում ՊԵԿ-ի ուժերով հիմնանորոգվել և կահավորվել է 3 լսարան:

5-րդ մասնաշենքի համակարգչային սրահներում անցկացվել են հոսանքի և համացանցի նոր գծեր: Բոլոր սրահներում և ընթերցասրահներում տեղադրվել է 8 օդորակիչ:

Ինֆորմատիկայի և վիճակագրության ֆակուլտետի մասնաշենքում արտասահմանցի ուսանողների պարապմունքները կազմակերպելու նպատակով ամբողջությամբ հիմնանորոգվել է 3-րդ հարկը: Վերանորոգվել է շենքի նկուղային հարկի մարզադահլիճը՝ 114 ք.մ, նորացվել է փողոցից տարածք մտնող խմելու ջրագիծը:

Դիլիջանի «Տնտեսագետ» մարզաառողջարանում կատարվել են ընթացիկ կոսմետիկ շինարարական վերանորոգման աշխատանքներ:

Այժմ սկսվել են կենտրոնական մասնաշենքի ճաշարանի վերանորոգման և նոր գույքի ձեռք բերման աշխատանքները:

Որոշ լսարաններում և աշխատասենյակներում գույքը նորացվել է:

Կատարված նախագծանախահաշվային աշխատանքների հիման վրա նախկին «Տնտեսագետ» հրատարակչության տարածքում սկսվել են շինարարական աշխատանքները, որոնց ավարտից հետո տարածքը կդառնա «Տեմպուսի» «Արարատ» ծրագրի համակարգման ժամանակակից կենտրոն:

Սկսվել են կենտրոնական մասնաշենքի ճաշարանի վերանորոգման և նոր գույքի ձեռք բերման աշխատանքները:

2012 ԹՎԱԿԱՆԻ ԲՅՈՒՋԵԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ ԵՎ 2013 ԹՎԱԿԱՆԻ ԲՅՈՒՋԵԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ

2012 թվականի բյուջեի կատարման արդյունքները

Համալսարանի փաստացի եկամուտները առ 31.12.2012 թ. կազմել են 3.589,6 մլն դրամ՝ նախահաշվային 3.446,8 մլն դրամի դիմաց: Մուտքերի մեջ հաշվի են առնվել նաև դրամաշնորհները:

Եկամուտների առաջացման աղբյուրներն են՝

- տարեսկզբի մնացորդը՝ 441,1 մլն դրամ կամ 12,3%,
- բյուջեից ֆինանսավորումը՝ 305,8 մլն դրամ կամ 8,5%,
- գիտության գծով ֆինանսավորումը՝ 8,7 մլն դրամ՝ նախատեսված 7,6 մլն դրամից,
- վճարովի ուսուցումից ստացված մուտքերը՝ 2.515,2 մլն դրամ կամ 70%,
- այլ եկամուտներ՝ 311,5 մլն դրամ կամ 8,8%

2012 թվականի փաստացի ծախսերը առ 31.12.2012 թ. կազմել են 2.734,1 մլն դրամ: Նախահաշվային ծախսերի համեմատ տնտեսումը կազմել է շուրջ 212,7 մլն դրամ:

Ծախսերի կառուցվածքը հետևյալն է.

- Աշխատավարձի ֆոնդը 2.249,7 մլն դրամ է:
- Գրասենյակային, տնտեսական, սննդի ձեռքբերման ծախսերը կազմել են 16,4 մլն դրամ (տնտեսում՝ 16,4 մլն դրամ):
- Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսերը կազմել են 11,7 մլն դրամ, (տնտեսում՝ 7,3 մլն դրամ):
- Էլեկտրաէներգիայի, վառելիքի, տրանսպորտի, կապի, ջեռուցման և կոմունալ ծախսերը կազմել են 65,1 մլն դրամ, (տնտեսում՝ 30,2 մլն դրամ), որից 11,4 մլն դրամն ուղղվել է ներքին ցանցի ստեղծմանը:
- Հրատարակչական և տպագրական ծախսեր՝ 6,3 մլն դրամ (նախատեսված 20 մլն-ից):
- 2012-ին ՀՀ ԽՀՎՀՏ-ին բյուջեի փաստացի վճարները առ 31.12.2012 թ. կազմել են 610,6 մլն դրամ :
- Կազմակերպություններին և անձանց ֆինանսական աջակցության կամ օգնության գումարը կազմել է 59,5 մլն դրամ, որից 44,0 մլն-ը՝ ՀԵՀ-ին, 5,0 մլն-ը՝ ՀՊՏՀ Եղեգնաձորի մասնաճյուղին (մնացածը՝ այլ կազմակերպություններին և աշխատակիցներին):
- Համահայկական հիմնադրամին՝ 0,5 մլն դրամ:
- Ուսխորհրդին՝ 7,3 մլն դրամ:
- 2012 թ. ընթացքում ձեռք են բերվել հիմնական միջոցներ, սարքավորումներ և տնտեսական գույք՝ 42,9 մլն դրամ, որի 5,5 մլն դրամը ուղղված է ՀՊՏՀ ուսանողների համար նախատեսված սննդի օբյեկտի գույքի ձեռք բերմանը:
- Կապիտալ շինարարական և վերանորոգման, ինչպես նաև ընթացիկ վերանորոգման ծախսերը կազմել են 48,9 մլն դրամ կամ ծախսերի 1,8%-ը, որից 15,5 մլն դրամը՝ «Գեղեցիկ Երևան» ծրագրի շրջանակներում:

Այսպիսով՝ 2012 թ. աշխատանքների արդյունավետ կազմակերպման արդյունքում ծախսերի նկատմամբ եկամուտները գերազանցել են, և դրամական մնացորդը առ 31.12.2012 թ. դրությամբ կազմել է 855,4 մլն դրամ, որը 2012 թ. նախահաշվի ցուցանիշից ավելի է 355,4 մլն դրամով:

2013 թվականի բյուջեի նախագծի հիմնական ցուցանիշները

Համալսարանի 2013 թվականի բյուջեի եկամուտները նախատեսված են 3.944,3 մլն դրամ, այդ թվում. տարեսկզբի մնացորդը՝ 855,4 մլն դրամ (ներառյալ «Տեմպուս» ծրագրի գումարը՝ 231,3 մլն դրամ):

Պետբյուջեից ֆինանսավորումը կկազմի 305 մլն դրամ կամ 7,7 %։

Վճարովի համակարգից ստացվող եկամուտները կկազմեն 2.689,6 մլն դրամ։

Պետության և այլ կազմակերպությունների կողմից դրամաշնորհային ծրագրերից նախատեսվում է՝ 11,5 մլն դրամ։

2012 թ. փաստացիի նկատմամբ 2013 թ. բյուջեի նախագծով եկամուտները կավելանան մոտ 354,7 մլն դրամով կամ 9%-ով։

2013 թ. բյուջեով ծախսերը կազմելու են 3.306,9 մլն դրամ, այդ թվում.

- ընթացիկ ծախսերը՝ 1.928,4 մլն դրամ կամ 58,3%,
- կապիտալ ծախսերը՝ 202,0 մլն դրամ կամ 6,1%, որը ներառում է կապիտալ նորոգման և շինարարական ծախսեր՝ 90,0 մլն դրամ, հիմնական միջոցների և գույքի ձեռքբերում՝ 69,0 մլն դրամ։

Ընդհանուր ծախսերի ծավալում աշխատավարձի ֆոնդը նախատեսվում է 2.260,0 մլն դրամ։

2013 թ. պետբյուջեին կատարվող վճարումները նախատեսվում են 653,0 մլն դրամ։

2013 թ.գիտական գործունեությանը նախատեսվում է հատկացնել 108,3 մլն դրամ։

Եզրափակում

Ավարտելով հաշվետու զեկուցումը՝ կցանկանայի ընդգծել, որ ուսումնադաստիարակչական, գիտահետազոտական և ֆինանսատնտեսական աշխատանքներն իրագործվել են համալսարանի բոլոր ստորաբաժանումների գործուն մասնակցությամբ։ Բոլոր ֆակուլտետների դեկանատները, ամբիոնները, ուսումնագիտական մյուս ստորաբաժանումները, ուսխորհուրդը, տնտեսական մասը նշանակալից ավանդ ունեն համալսարանի նվաճումներում, կրթական բարեփոխումների իրականացման ասպարեզում։

2012 թվականին, նախորդ տարիների նման, համալսարանի կառավարումն իրականացվել է կոլեկտիվ կառավարման մարմինների ակտիվ և արդյունավետ մասնակցությամբ, գումարվել են ռեկտորատի 25, գիտական խորհրդի 12 նիստեր, որոնց ընթացքում քննարկվել և որոշումներ են ընդունվել ուսումնագիտական, կազմակերպական և ուսումնադաստիարակչական կարևորագույն հիմնախնդիրների վերաբերյալ։

Գալիք տարիների կարգախոսը պետք է լինի մրցունակության, յուրաքանչյուր ստորաբաժանման, յուրաքանչյուր աշխատակցի, յուրաքանչյուր դասախոսի, յուրաքանչյուր ուսանողի շուկայական պահանջվածության բարձրացումը, համալսարանի առօրյայում մրցութային ընթացակարգերի ներդրումը, ռեսուրսների բաշխումը մրցու-

թային հիմունքներով, դասախոսների ընտրանքային աջակցությունն ըստ աշխատանքի ուղղությունների։

Առաջիկա տարիներին կպահանջվի համալսարանի առջև ծառացած խնդիրների լուծման նպատակամետ աշխատանք, ինչի համար համալսարանի բոլոր ուժերի և ռեսուրսների կենտրոնացումը կունենա կենսական նշանակություն։